

WRZEŚ KASZĘBSKO

PISMO LUDU KASZUBSKIEGO

„Wrzesz Kaszebski” wychodzi trzy razy w tygodniu. Dodatek dla rodziców kaszebski „Ciech” ukazuje się w każdym numerze czwartkowym. — Prenumerata opłacana i pod opieką miesięcznie 50.— zł, prenumerata pocztowa należy oddawać 1 do 18 każdego miesiąca. Cena politycznego numeru 4.— zł.

Redaktor Naczelny: Ignacy Szulcberg, przyjmuje w środy i soboty od godz. 10-12.
Redakcja Kolegium: Wydawca: Spółka Wydawn. „Wrzesz Kaszebski”.
Adres Redakcji i Administracji: Welbrowo, Rynek 7. — Skrytka Poczta nr. 30, Telefon 88

Rok X

Wajherowo — piątek 13 czerwca 1947

Nr 61

Budownictwo mieszkaniowe

tematem obrad sejmowej Komisji Planu Gospodarczego

WARSZAWA (PAP). Pod przewodnictwem piosła Ciesielska (SL) obradowała w dniu 9 bm. Sejmowa Komisja Planu Gospodarczego.

Tematem obrad był referat piosła Matyki (PPS): „Człowiek — jego potrzeby niematerialne: oświata, kultura, zdrowie, opieka społeczna i budownictwo”. W obradach wzięli udział ministrowie Dybowski i Wicemin. Łaszczycy.

Referat omówił plan inwestycyjny na rok 1947 z punktu widzenia uwzględnienia potrzeb produkcyjnych i konsumpcyjnych.

Według planu inwestycyjnego na rok 1947, na cele, związane z oświatą, kulturą, zdrowiem i opieką społeczną wydamy 6,6 miliarda czyli 7,8 proc. planu, na budownictwo mieszkaniowe 6,7 miliarda, na budownictwo administracyjne — 2 miliardy.

W dziale budownictwa mieszkaniowego, na potrzeby w. przypada 1,4 miliarda, młst zaś — 5,3 miliarda. Na Ziemiach Odzyskanych odbudujemy w roku bież. 20 tysięcy żród.

W ogólnej sumie wydatków na cele budownictwa mieszkaniowego, budownictwa robotniczego stanowi 55 proc., urzędnicze 19 proc., społeczne — 10 proc., i akcja za-

bezpieczająca — 12 proc. Wszystkie kwoty są niewyściskane. Słuskość w znacznym stopniu zaspokojone zostały potrzeby budownictwa administracyjnego.

W dyskusji poruszono sprawy: odbudowy Warszawy, 15 tysięcy mieszkańców stolicy, zagrożonych ułrąję mieszkań w związku z akcją rozbiórkową, mieszkań dla nauicy-cielstwa, zobowiązań instytucji państwowych do zgłaszania zwalnianych lokali.

Podano omówiono kwestię: niedostatecznego udziału samorządu terytorjalnego w opracowywaniu planu, w zapoznieniu wyższych uczelni w pomoc naukową.

Rezolucję jedynochw. (PPR) wnioś projekt rezolucji, wzywającej Rząd do uporządkowania budownictwa mieszkaniowego, banków i instytucji ubezpieczeniowych, w tym kierunku, aby znaczne części kredytów skier-

rowana była na cele budownictwa mieszkaniowego dla robotników. Wywody piosła Jedynochw. poparł również poseł Żukowski (PPS), wypowiadając się poza łym przedkwało zbytniemu forsowaniu budownictwa administracyjnego.

Udzielając wyjaśnień, dyr. Dep. Inwesty-

WARSZAWA (PAP). W związku z uchwałą przez Sejm Ustawodawczy w dniu 2 bm. ustawą o zwalczaniu drożdży i nadmiernych zysków w obrocie handlowym, Rada Państwa pod przewodnictwem Prezydenta R. P. na swym kolejnym posiedzeniu w dniu 9 bm. uchwalała

cyjnego CUP, ob. Secomski stwierdził, iż słuskie bradyłów na budownictwo mieszkaniowe dla urzędników i dla robotników kształtuje się, jak 1:7, ale jeżeli wyliczyć Warszawę, słusunek ten wyniósłby tylko 1:14. Mamy tu do czynienia ze skutkami przeniesienia do Warszawy szeregu urzędów i banków, co spowodowało konieczność zabezpieczenia mieszkań dla urzędników tych instytucji.

Poseł Żelazki (PSL) wystąpił z wnioskiem o podwyższenie kredytów na inwestycje w reсорcie odbudowy.

Posiedzenie Rady Państwa

W sprawie powołania i organizacji społecznego Komisji Kontroli Cen.

Rada Państwa uchwalała również regulamin dla tych Komisji; Oddońne akta zostają ogłoszone w najbliższych dniach w Dzienniku Ustaw.

Traktat pokojowy z Austrią

natrafia na trudności

LONDYN (PAP). Sir Byron Rendell, — przedstawiciel Wielkiej Brytanii w komisji 4 czecarstw, która obraduje w Wiedniu w celu omówienia swobodnych klauzul w trakta-

cie pokojowym z Austrią, przybył do Londynu i odwiedził ministra Bevana. Minister Bevin, który pragnie zwrócić uwagę z Austrią w jaknajbliższym terminie, chciał dowiedzieć się od delegata brytyjskiego, z jakich powodów rokowania ułknęły na merytow punkcie i pomimo obrad o 43 tygodni nie udało się osiągnąć porozumienia w tej

sprawie procedury. Głównym punktem sporu między przedstawicielami Związku Radzieckiego a mocarstw zachodnich w ko mmissji jest sprawa kompetencji komisji badawczej okupowanej, która nie posiada instytucji, otrzymanych od konferencji państwowej, ma rozpatrzyć problem mienia państwowego w Austrii.

Włosi demonstrują

RZYM. W niedzielę doszło w Cremonie do rozruchów i demonstracji politycznych. Celem rozpadzenia demonstrujących ułżyło oddziałów wojskowych z czolgami i samochodami pancernymi. Do żelazki doszło w chwili, gdy tłum zastawiał grupy ludzi — zdążające na zebranie partii prawicowej, — znacznej pod nazwą partii seraru człowieka „Uma qualunque”, stojącego pod zarzutem ujawniania tendencji faszystowskich.

Rozgłoszona w Moskwie zaprzeczyla rozszerzonym przez radio włoskie pogłoskom, jakoby włoscy jeńcy wojenni przelżywym-

ni byli jeszcze w niewoli radzieckiej.

Premier Gasperi oświadczyl w poniedziałek wieczorem wlośskiemu zgromadzeniu konstytucyjnemu, że nowo utworzony przez niego rząd postara się o utrzymanie na poprzednim stanowisku pomiędzy dwoma przeciwnymi obozami. Premier de Gasperi zapowiedział również przedłożenie projektu ustawy elekcyjnej dla wyborów do obu łb. Rząd jego zamierza opracować nowy plan, przewidujący moźnoźenie ciężyć w wysokości blisko 200 miliardów łirów na baski podatnika wlośkiego.

Zagadnienie podziału Indii

MOSKWA (PAP). Agencja Tass donosi z Now Delhi, że w związku z ogłoszeniem brytyjskiego planu podziału Indii, dziennik w Indiach omawia zagadnienie niedochodzącego wyznaczenia granic prowincji Pendżabu, Bangalu i Assamu. Dzie-

niki przypuszczają, że sprawa ustalenia granic niewyłażoważe zaburzenia. Hinduska partia kongresowa przeciwna jest przeprowadzeniu referendum w prowincjach północnych, jak to brytyjski plan brytyjski, o ile Muzulmanie zgodzą się pozowić w ramach imperium podległości. Anglia przy puszczeniu zrobi wykoźcie aby wyniki referendum wypadły na korzyść Ligi Muzulmańskiej.

POLITYKA DOLAROWA

LONDYN (PAP). Korrespondent David Reynolds zamieszcza na łamach „Reynolds News” artykuł, omawiający reakcję Wielkiej Brytanii i Słanów Zjednoczonych na wypadki na Węgrzech. Piszę on m. in.:

„Słany Zjednoczone zawiązyły kredyty dolarowe dla Węgrów, zgodnie z duchem polityki, w myśl której dolary są udzielane tylko rządóm, przeciwstawiającym się komunizmowi. Darczyła ja jest jaskrawym wyrazem całej tragedii Europy powojennej. W rezultacie tej polityki młrta i zbiedniałe narody muszą wybierać, do której kategorii chcą być zaliczone. Pociąga to za sobą rozłam wewnętrzny w tych krajach. Prawica pragnie dolarów i poparcia politycznego Słanów Zjednoczonych, by wszystko pozostało na status quo, lewica zaś dąży do zmian społecznych nawet w tym wypadku, gdyby ona mia-

ła być osiągnięte bez uzyskania dolarów”.

Nawiązując do sytuacji we Włoszech, autor artykułu stwierdza: „De Gasperi wyliczył ze rządu socjalistów i komunistów, aby móc utrzymać pozycję amerykańską. Jeżeli kraj jest tak zniszczony i zbiedniały jak Włochy i nie może obyć się bez pomocy dolarowej, czy nie jest to wywieraniem presji, jeżeli mówią mi mu, że otrzymać mo do polityki tylko na pewnych warunkach po-

litycznych. Jeżeli de Gasperi, w celu uzyskania pomocy Wall Street, usunął socjalistów i komunistów z rządu, czy możemy być całkowicie pewni, że Nagy potajemnie nie marzył o tym samym dla Węgrów? W świetle wypadków na Węgrzech i we Włoszech powinniśmy osądzić projekt ministra Marshalla rozszerzenia pomocy dolarowej w Europie”.

Nowoczesne listy z życzeniami

BRUKSELA (PAP). Policja brukselska, która aresztowała w końcu ub. tygodnia na granicy francusko-belgijskiej mężczyznę i kobietę, znajdującą przy nich listy wybuchowe, podobne do tych, jakie naleździły do

szeregu osobistości politycznych w Wielkiej Brytanii, twierdzi, że aresztowani są członkami międzynarodowej żydowskiej organizacji terrorystycznej. Jak w ródmo. żydowska organizacja terrorystyczna Steena o-

Repatrianci z Anglii

GDANSK (PAP). 9 bm. w nocy przybył do gdańskiego portu brytyjski statek „Marine Raven” przywożący 1.692 repatriantów żołnierzy i ołdierów z Anglii. Przed dwoma dniami wszedł do Gdańska statek „Clan Leman” z transportem 1.500 żołnierzy.

Sw. adczyła, że za trzych są dziećmi (jed. rodziców europejskich). Inspektor oddziału s. rejonowego Scotland Yard ułdł się w poniedziałek smolnołem do Drukski; by wżęć udział w dochodzeniach. Scotland Yard ułtrzymuje ścisły kontakt z międzynarodową komisją polityczną klęciwi władze naręze na znajdujące się w Paryżu i klęciwi informuje — Scotland Yard o wynikach żmódnoczeń prowadzonych w szeregu państw na kontynen-

P. Z. Z. masową organizacją społeczną

Polscy Związki Zachodni w okresie po wojennym przeszły poważny drogi rozwoju i dokonały szeregu podjętych inicjatyw. Działają jako bezpartyjna organizacja społeczna, możliwość realizowania swego pełnego programu dzięki postawieniu przez Rząd Polski Demokratycznej w Manifestie Lipcowym Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego granicy Odry i Niszy Łupawej jako zasadniczych granic państwa. PZZ stała konsekwentnie przy swoim programie i swoich etapach po pełnym osiągnięciu swych celów, skonkretyzowanych jeszcze w r. 1921.

Program swój wykulwał PZZ po r. 1944 w codziennej walce, w codziennym stykaniu się z palącymi problemami zachodniemi. Jednym z największych molców działalności PZZ to była tu możliwość realizowania programu dzięki zgodności celów narodu polskiego z celami Rządu, które w sprawach zachodnich od roku 1944 były jednoczesne.

Realizacja przez PZZ programu zachodniego polityki społecznej dotyka we wszystkich dziedzinach pracy wszelkich aktualnych potrzeb polskich w dziedzinie Ziem Odzyskanych i zagadnienia niemieckiego. Ciepło bowiem, zrealizowane, programem zachodnia polityka społeczna, nie tylko trzeba, aby była świadoma tego grupa ludu, która tu programiem kieruje i go realizuje, ale, aby współrealizatorom tego programu były wyświeclone zdrowie siły narodu polskiego.

Te wszystkie zdrowe siły narodu polskiego starał się PZZ skupić w ramach własnego działania. Tu należy stanąć na stanowisku, że o ile nie zostaną osiągnięte dopóki te wszystkie zdrowe siły narodu polskiego nie będą członkami PZZ-tu to jest cel, który PZZ chce osiągnąć, albowiem jest rzeczą jasną, że nie starczy tylko mówić o Ziemiach Odzyskanych, że nie starczy tylko stwierdzać, że zagadnienie sprawy niemieckiej jest dla Polski nadal aktualne, ale dopóki społeczeństwo polskie poprzez przynależność do PZZ-tu

nie da temu gromkiego wyrazu, dopóki nie będzie mowy, że idea zachodnia stała się programem zachodniego narodu polskiego.

Dlatego należy postawić postulat PZZ-tu jako organizacji społecznej. Dlatego należy stwierdzić że PZZ jako organizacja masowa, ogłoszona w ramach swego programu dążyć będzie do pełnej realizacji programu zachodniego polityki społecznej, co do jego wypełnienia założy przyszłe Państwo i jej stanowisko w rodzinie narodów mitujących pokoleń.

Armia Zbawienia Narodowego ma ocalić Chiny

MOSKWA (PAP). Jak donosi z Nankinu Agencja Tass, powołując się na źródła chińskie, generał Han Mel Cheng, który stał pod czołowym na czele rządu powstającego w prowincji Hoku, zorganizował pierwszą niezależną bytądem demokratyczną „armię zbawienia narodowego” pod własnym dowództwem. Utworzenie nowej armii ogłoszono w okólniku telegraficznym, w którym poproszono również polityk rządu Kominternu. Celem nowej armii powstającej jest stworzenie niezależnych, pokojowych i demokratycznych Chin.

W północnej części prowincji Kwangai wybuchło powstanie. Ludność zaproszono do przeciwko wysokim podatkom i eksplo-

tacji włościan. Liczba uzbrojonych włościan dochodzi już do wielu tysięcy. Powstanie budzi niepokój w Nankinie. Władze miejscowe mobilizują fałszywą policję dla wzmożenia terroru.

Ujednolicenie miar i wag w Wielkiej Brytanii

W Wielkiej Brytanii dokonano ważnego kroku naprzód w sprawie standaryzowania miar, co prawda narazie w istniejącym. Przeprowadzono to zmianą I. C. A. O. (International Aviation Organization). Został przyjęty międzynarodowy system metryczny, cozar 24-godzinny oraz kontynuacja z sobą podziałką. Wyjątek stanowi jedynie waga — („knot”) oraz miła morska („nautical mile”).

Różnorodność miar i wag powodowała niedogodności powiadania, zwłaszcza w stosunkach między Wielką Brytanią a Ameryką, która używała trzech swoich terminów, oznaczających rozmaite wielkości. Tak np. brytyjski galon jest równy 1,206 galona amerykańskiego.

Do I. C. A. O. przystąpiło 41 Stanów, do Rady Stożawizacji przystąpiła Wielka Brytania wespół ze Stanami Zjednoczonymi, Kanadą, Francją, Holandią, Brazylią i Meksykiem.

nego Murzyn Gilberta oraz całą jego rodzinę i zaprowadził ich do więzienia, oskarżając o to, że pomagali Davidsonowi w ucieczce. Następnie Gilbert został zbrojowo schwytano również ojca i brata Davidsona. Nie ma o nich żadnych wiadomości. Nie wiemy, czy nie zostali oni również zabici.

Murzyńcy zrobiłi swoje...

NOWY JORK (PAP). Dziennik murzyński „Courier” donosi, że w miejscowości Langrene w stanie Georgia miał miejsce nowo wypadki zbrojowania Murzynów. Murzyn Davidson pokłócił się z Amerykaninem, właścicielem młyna nazwiskiem Sands. Sands zeznał, że Murzyński a wtedy Davidson zabił Sandsa i zabił. Tym samym, który nie mógł odnaleźć Davidsona schwył in-

Opieka społeczna na Ziemiach Odzyskanych

Opieka nad dziećmi stanowi jedną z najważniejszych zagadnień społecznych na Ziemiach Odzyskanych. W zrozumieniu tego postuluatu uruchomiono na terenie Z. O. szeroko rozbudowaną sieć przedszkoli i t. zw. „Domów Dziecka”. W Warszawie 1946 r. było już: 800 przedszkoli, obejmujących 84,000 dzieci; pod opieką 1411 wychowawców, nauczycieli, oraz 130 „Domów Dziecka” z 7,800 dziećmi i 1538 wychowawców. Ponadto podjęto akcję umieszczania sierotnych dzieci w odpowiednio dobranych rodzinach. W tym celu „Pomoc dla sierot” znalazło już w ten sposób ułożoną opiekę. Na asygny Wzbręzu wydano na akcję opieki nad dziećmi w ciągu roku 1946 ponad 24 milj. zł. Istnieją tam 30 „Domów Dziecka”, w których znalazło opiekę 2,250 sierot. W wolewudzie utworzono 22 „Domów Dziecka”. „Pomoc dla sierot” pod kierownictwem Kuratorium Okręgu Szkolnego i Komitetu Opieki Społecznej.

Dla wychowawczyń przedszkoli organizację się specjalne kursy, z których jeden odbył się w Opolu i objął tylko autochtonów i kier. finansowany był przez Biuro Ziemi Odzyskanych przy Ministerstwie Oświaty.

Dla wyżywienia 2,000 sierot (w tym 80% autochtonów) przydzielono 17 ósrodników rolnych. Kierownictwo poszczególnych „Domów Dziecka” sta jednak na wysokości swoich obowiązków. W ten sposób dla dzieci. Dla ogółu młodzieży szkolnej zapoczątkowano akcję dożywiania. Akcją tą objęto około 300,000 dzieci, z czego na terenie Okręgu Szkolnego Wrocławskiego przypada 41,000, — oślizkijskiego — 32,000, szczecińskiego — 18,000. W akcji tej pomagają zagraniczne Instytucje charytatywne

wne, np. Duński Czerwony Krzyż opiekunów, się 6,000 dzieci w 35 szpitalach powiatowych na terenie powiatu ostródzkiego.

O przedży Nylonowej

Każde dziecko wytworzona z nylonu (szluzowy jedwab utworzony z celulozy) jest nowością, ponieważ przedta rolnowa była po raz pierwszy wyprodukowana w W. Brytanii w r. 1841, lecz podczas wojny cała jej produkcja zużywała była na potrzeby wojenne. Różnorodność produktów nylonowych, począwszy od materiałów, s skorzystający na sznurze do wędki, walczenie, jak sznurki zastosowanie posiada nylon. Materiały bywały gładkie i drukowane, potoczny są niewiele delikatne, a poza tym nylon stał do wyrobów kapłarków i okryć przeciwdeszczowych oraz kostiumów kąpielowych.

Osuszanie błot na Białorusi

Na Białorusi przystąpiono do osuszania błot na wielką skalę. Setki ludzkie robotnicy kanały, zakłada aparaty odwadniające, kolektory, suszarki, urządzenia wykorzystujące turbowiatry (wykorzystano już 2,000 ha terowiska). Traktorzy zakładowi „Polesia i Lubenia” oraz obszarzone ziemie. Każda dzieńka otrzyma dodatkowo przydział ziemi i jarym.

W okresie 1947 — 1949 r. osuszy się ponad 22,000 hektarów na terenach błotnistych na Białorusi.

W okresie letnim organizuje się kolonie, obozy i pokolonne wypoczynkowe dla dzieci. Akcja kolonialna objęła 82,000 młodzieży (w okręgu wrocławskim — 34 tys., na Opolejskiej — 13,000 na Pomorzu Zachodnim i w woj. oślizkijskim — po 11 — 12 tys.).

Akcja opieki społecznej ma wielkie znaczenie w zaspokoleniu Ziemi Zachodnich z reszłą Polski.

Pomyślne próby produkcji pergaminu rolmowego

W zakładach rosołu papierośniczego zakończono pomyślne próby produkcji pergaminu rolmowego w skali fabrycznej. Pergamin ten jest konieczny w produkcji całego szeregu przemyślowych, do tej zaś pory z braku własnej produkcji był importowany.

Miłośnicy przemysłu papierośniczego pozwolą nie tylko na całkowitą eliminację pergaminu rolmowego z listy naszych artykułów importowych, lecz nawet umożliwić jego eksport już w roku bieżącym.

Wystawa mebli w Moskwie

Komitet dla spraw Architektury przy Radio Ministrów Z. S. R. P. zorganizował wystawę nowych modeli najrozmaitszych mebli zarówno na użycie prywatny, jak i biurowy. Wystawione są meble zwykłe i tapicierki, polidreżery oraz komplety, a ponadto całkowicie umiłowładne standardy i meble mieszkalne. Zapełniono. Meble są obłożone na mięsianach niewielkie oraz na produkcji, serżyna, a najlepsze modele wykonane będą w zakładach Mos. Krew, Leningradu, Kiowa i innych wielkich miast (zawstwa 28. V. 47 r.).

STYLEM TELEGRAFICZNYM

— W związku z ilością zwalczania drożyzny i spekulacji w wielu województwach przesłano się kontrolerom komisji społecznych.

— Do Dzieńca; przybyło ze strefy amerykańskiej 700 repatriantów. Zapowiedziano również przyjazd podlegu sanitarnego z Genui z 351 repatriantami.

— Generali Gruz dyrektora dep. Prasy i Informacji w Min. Spraw Zagranicznych otrzymał tytuł ministra pełnomocnego.

— W Klubie Tow. Przej. Polsko-Radzieckiej we Wrocławiu odbył się Koncert poświęcony twórczości Muzuski.

— Po sukcesach na wybrzeżu pianista czeski Ilija Hruścił wystąpił z koncertem w Bydgoszczy, gdzie przyjęty został przez publiczność entuzjastycznie.

— Do Warszawy przybywają w tych dniach na powołaniu wybitni angielscy rosyjscy i teatrologowie.

— Literat. entuzjastycznie opowiedzieli 1 bm. wybrzeże udając się do Poznania a następnie Wrocławia i Katowic.

— Od 7 — 15 czerwca odbywa się Tydzień Malborka, zorganizowany w okazji 490-letniej rocznicy zajęcia Malborka przez Kazimierza Jagiellończyka.

— 8 bm. odbyło się w Cieplich-Zdroju uroczyste poświęcenie i otwarcie biblioteki im J. S. Radlińskiego i stała naukowej Instytutu Śląskiego.

— 45 mil. kol. surowców odpadkowych otrzymał przemysł w miesiącu kwietniowym.

— Fabryka Mebli Artystycznych w Bydgoszczy będzie produkować skrydki radiowe według wzorów szwedzkich w ilości 8,000 szt. miesięcznie.

— W Łodzi przeznaczono jedną z fabryk konfekcyjnych na produkcję wyłącznie wyprawk dziecięcych. Produkcję tej fabryki przewiduje się na 200,000 szt. wyprawk rocznie.

— W najbliższym czasie nastąpi ogłoszenie o upaństwowieniu przemysłu cukrowniczego w Czechosławii.

— Zjazd Włoskich Związków Zawodowców uchwalił t. zw. „Kartę Kobiet Pracy” i akcję pracy młodocianej robotniczek oraz rozszerzenie precyzyjacji postulatów i dążeń związków robotniczkich wioskich.

Według komunikatu Min. Obrony Nar. Albanii, samoloty greckie miały zakuć przełoty, przelazły w maju 18 razy terytorium albańskie.

— W Now Delhi obraduje Liga Muzułmańska pod przewodnictwem Jinnah w sprawie brytyjskiego planu podziału Indii.

— We Francji zakaszkowali kolejarze.

— Władowa po największym zbrodniarstwie świata — Hitlera przybywa do danina na włości w Bielefeld w strasie brytyjskiej.

— Zomierz amerykański nastreślił w Hanowerze 3 Niemców, w chwili, gdy uładowi wykazał 12 wózków mają z amerykańskiego wagonu na dworcu kolejowym.

Nowa taryfa celna Unii Holendersko-Belgijsko-Luksemburskiej

Izbom Ustawodawczym Belgii i Holandii przedłożono do zatwierdzenia nową taryfę celną, obowiązującą w ramach Unii Holendersko-Luksemburskiej. Taryfa ma walc w Hrubie poprzednio na realizacji unii celnej między Holandią i Belgią.

Nowa taryfa celna jest taryfą ad valorem i dzieł; są na 21 pozost, które a koleje zawierają 86 rozdziałów.

W przeciwieństwie do starej, obejmującej 1216 pozycji, nowa taryfa celna zawiera tylko 991 pozycji.

Nowe warsztaty pracy dla kobiet

Warszawa (PAP). W dączeniu do stworzenia odpowiednich warsztatów pracy dla kobiet, przesyłał wielokrotnie zorganizować fabrykę konfekcyjną w Toruniu, która zatrudniałaby ponad 1000 robotniczek. Projektuje się również uruchomienie wielkiej fabryki konfekcyjnej w Warszawie.

Sprawy katolickie

— Na terenie Kaszub powstawać ma nowa katolicka szkoła średnia, którą zamierzają wybudować OO. Pijarzy w Wysokiej, w powiecie pomorskim, łącząc z kolegium zakonnym.

W salezjańskim kolegium w Madrycie odbył się ostatni kapituła ks. Józefa Grychtolka, Polaka. Ks. Józef Grychtolik urodził się 4 lutego 1816 r. w Boguchacie na Śląsku. Po skończonym nowicjacie w Owerwinku w. Wsiół wyjechał jako kleryk w r. 1838 do Turynu (Włochy). P. powołał wojny apostoła Włochy udzielał mu do dyspozycji 1000 towarów i darów teologicznych. W Carrabanchello Alpa otrzymał gorliwość w zakładzie salezjańskim, gdzie 3 lat. W dniu 22 czerwca 1847 r. otrzymał święcenia kapłańskie w Madrycie.

— Księcia Bożego Ciąsa w Krakowie obchodzi w bieżącym roku sześćdziesiąte święte istnienia. Wspaniała ta gotycka budowla pałacu (wzrostł nich na szczybie góry) wzięty zabytek sztuki wspaniałych rozmiarów, stalle kanonickie i mauzoleum bl. Stanisława Kazimierzyckiego została w ciągu ostatnich lat gruntownie odnowiona. Obowiązek duszpasterski sprawują przy nim Księcia Kanonicy Regulacji. W tym została przeprowadzona do tego uświetnia przez wybitnego duszpasterkę w okresie zimowym i przez miesiąc święte. W turystyce Bożego Ciąsa wyruszyła na miasto, po raz pierwszy od niezapamiętanych czasów (przed wojną) do siedziby (zwykła) procesja eucharystyczna po parafii.

W pierwszą niedzielę maja rodzice i domownicy parafii świętej dr. Ojca św. w postaci gotyckiej w wysokości 100 tysięcy złotych Komisja rozliczenia obdarzyła darmini około 80 rodzin. Akcją pomocy Ojca św. objęte zostały również dotknięte biedą rodziny z parafii św. Józefa.

— W trzech rocznicach zbliżyła Misa Caspino przed zolmierz polskich odbyła się w kościele św. Stanisława w Rzymie Misa św. celebrowana przez ks. Karła Świeżela. Po Mszy św. losowanie wygrał ks. biskup Gwidołna wspomniane dzieje walk Polaków. Na Mszy św. obecna grupa białych żołnierzy II Korpusu Polskiego.

Kardynał Świeżela przyjeżdża zastępczo Pałacu. Audyencja trwała około pół godziny.

W Szanghaju na Wschodzie odbyła się demonstracja przeciwko cząstki środków na znak protestu przeciwko przyswojeniu ustawy zmierzającej do zniesienia obowiązkowej dotychczas nauki religii.

— Znała drukarnia wydawnictw Litwiniom Pr. Prutekta w Ratuszynie rozpoznała znowu swoją działalność na nowo „Gregorius-Vivian” Wydanie ona powoła wzięła księgi liturgiczne.

Ministerstwo Aprowizacji zawiadamia że...

Zamiast mleka karłowatego dzieci otrzymają masło.

Wyjątkowo surowa i długa tegoroczna zima wpłynęła na osłabienie podażi mleka na wolnym rynku, którego ceny osiągnęły wysoki niewspomniany z cenami innymi artykułami spożywczymi poziom. Zależy się na ten stan rzeczy, słuszkowo służe zapobieganiu rolników w pasza trześciwa w okresie zimowym, które spowodowało zmniejszenie wydajności krow, potrzebujących obecnie dłuższego czasu na odkarmienie.

Biorąc to pod uwagę Fundusz Aprowizacyjny, który jak wiadomo jest największym odbiorcą mleka na rynku, zwrócił uwagę na swe zakupy do minimum. Należałoby przemyśleć na mleka na karty „D” będą realizowane przy pomocy artykułów zastępczych.

Zamiast 7 litrów mleka na karty „D” dla dzieci do lat 3 będzie wydawane w czwartku r. po 0,5 kg mleka importowego. Dzieci powyżej lat 3 otrzymają 4 kg zamiast mleka kawałki lub czekoladę. Wzrostła część zastępczych przydałoby bynajmniej się w ten sposób nie zmniejsza. Równocześnie są rozdzielniczo zwiększono ilość mleka po cenach szlacheckich, powinno wyrażać polepszenie tego artykułu na wolnym rynku.

Przydzielili mleka i mąki na kartki w mieście czerniu r.

W związku z nadejściem młody amerykańskiej syzygusa aprowizacyjna na rynku obywatelom poprawiła się tak daleko, że pokry-

Z akcji siewnej

Katowice (PAP). W Katowicach odbyła się konferencja sprawozdawcza poświęcona omówieniu wyników wiosennej akcji siewnej w województwie śląsko-dąbrowskim. Na 400 tys. ha zostały siewnie uprawione na Ziemiach Odrobnych obsłona w czasie kampanii jesiennej 170 tys. ha w ramach prac wiosennych uprawiono do dnia 31 maja br. 277 tys. ha. Do prac tych uwyło 31 tys. koni, 10 tys. krow robozych i 400 traktorów.

Na Ziemiach Odrobnych Śląska Odrobny kredyt słownego udzielono na ogółem 30.000.000 zł, kredyty na orkę traktorami 4.000.000 zł, oraz kredyty nawozowe 14.000.000 zł.

Hadowla nasion

Wrocław (PAP). Parę kilometrów od Wrocławia znajdują się zakłady ogrodnicze „Pianów”, hodowla nasion ośrodkowych, gruntywnych, siewnikowych, wspanię i kwiatów, licząca ponad 20 powierzchni. Uprawnia się tu różne warzywa oraz herbaty na większą skalę siewi. Jest to jed-

KASZUBI

w anegdocie i humorze

(Ciąg dalszy)

Czyż nie pięknie, a zarazem pełna dowcipu są nasze porzekadła, jakie należy sobie wyrobić w umyśle, jak przystoi dlabem porzekadła, wady należy, Należy tylko mieć oko i umieć wyczuć.

Najlepiej pomoc może poznać charakter dzwiczny przy — skrobaniu kartofli, a na wsłuch to czasem i dwa pełne kosze kartofli nie starczą na jedno dnia, więc jest akcja to obserwacji. Gdy więc dzwiczny oczek w miarę, przy następnym koszy żąda przyniesienia kartofli na miejsce, to widać, że jest — wygodna. Gdy bierze się do skrobienia, a nie umie sobie nastrzyk noża, to jest — nieporadna. Gdy obrzyta „skóry” jej lupiny był grubo, to jest — leniwa. Gdy nie wybiera naleśnika oczek w miarę, to jest nieporadna. Gdy omywa bujki jedynie w jednej wodzie, to jest — brudna. Gdy siedzi schyłona w „jęcz” (zgorbiona), to jest — mukiwła rd. id.

W każdym razie gdyby się zauważyło, że dzwiczny stał i nieporadnym, ra-

cie norm karłowatego chleba dla 1-aj kart. będzie na ogół utrzymane na dotychczasowym poziomie. Normy chlebowe kart II pokryte będą chlebem pszennym razowym w stosunku 4 kg chleba pszennego zamiast 6 kg żytniego, pozostałe będzie wydawane 6 kg mąki kukurydzianą 70 proc.

Jezeli chodzi o przydziały karłowate mąki, torealizowane będą one w połowie mąką pszenką 80 proc., a w drugiej połowie mąką kukurydzianą 70 proc.

Wyjątki słowid będą Woj. Śląsko-Dąbrowskiej, gdzie ze względu na dostateczne zapasy mąki pszennej normy realizowane będą całkowicie mąką pszenką.

Dostawy żywności z zagranicy.

Transporty UNRRA objęte programem tej instytucji przewożą żywność do Polski. W okresie od 1 do 28 maja br. nadeszło do portów polskich 4.746 ton pszenicy, 31.351 ton kukurydzy, 10.492 ton mąki, 311 ton fasoli, 13.656 ton mięsa, 3.040 ton ryb, 2.956 ton smalcu, oleju 110 ton, tłuszczu 555 ton i 2.623 ton mleka.

W tym czasie znajdują się następujące transporty UNRRA: 19.841 ton pszenicy, 9.100 ton kukurydzy, 4.500 ton mąki, 261 ton mięsa, 346 ton oleju i 1.477 ton tłuszczu.

Poza tym nadeszło do Polski w maju następujące ilości produktów spożywczych za kupionych przez Polską Mijsię Handlową w Waszyngtonie za wolne wywazy: 9.068 ton pszenicy, 3.816 ton kukurydzy i 5.644 ton mąki pszennej.

den z najlepiej i najnowocześniejszą uzbrojeniem zakładów na Dolnym Śląsku. Prowadzi on m. in. hodowlę nasion warzyw, owoców, roślin zielnych, Spółdzielni Odrobnych. Zakład liczy około 1.000 oddziałów inspekcyjnych oraz blisko 7 tysięcy metrów kw. budynków pod ziemie, w których znajdują się m. in. 10 tysięcy krzaków pomidorów.

Wykopalska w Biskupinie można zwiedzać

Warszawa (PAP). Ekspedycja U. P. w Biskupinie komunistów, że wykopaliska w Biskupinie można zwiedzać od rana do zmroku, bez względu na niedzielę i święta. Dopaz do Biskupina kolejką powiatową ze Żnina i Głogów lub autobusami z Głogowa w Żnina. W Biskupinie znajduje się schronisko na 50 osób. Na wypójwie jest czynny bufet. W jessorze można zarywać kupeli.

Wywieżdzą szlabrowe należy zjechać wsielnie, a w sprawie podrozw — porozumieć się z Ekspedycją Wykopalską w Biskupinie, parzda Głogowa tel. 16, 2222 Żnin.

wyzwać uć odpowiedniego towarzysza życia.

A przed ućmą weselną skrzytki przyrywają:

— Będem jędi, będzem piłi.

— Będem jędi, będzem piłi.

A bas odpowiadają:

— Jak bęć da, jak bęć do.

A podczas żędzę skrzytki grą:

— Tu, tułi, tułi, tułi.

— Niech się brzech do brzechu stui.

A bas wędzi odpowiadają:

— A pap z pepem, a ptp z pepami!

Po skappem weselnę skrzytki skarzę się:

— Nic nie jędi, nie nis piłi!

— Nic nie jędi, nie nis piłi!

A bas w miarę, to jest — nieporadna.

— Na mój jędi, nie miwaj ję!

O ym, na jakie trudności niefrajaj niezręczności, które przyły, tu z innych stron Polski, niech świadczy następująca anegdota, powiżone że za jędy z dżenków gdyńskich:

Młody nauczył się z trójwymiarowej Polki cztery słowa w swoim życiu posiada. Lędo zwoleńcy go na Kaszuby, gdzie w ciągu kilku szkła ma rozjaśnić mrow w głowach kilkadziesiąt uczni. Własnie odbywa się lekcia religii. Z programu wynika, że należy opowiedzieć uczniom o godach w Kanie Gallejskiej i o pierwszym cudzie prz-

ZE SWIATA DZIWOW

Człowiek o wysokości 2 metrów. Przed sześćdziesiąt laty w roku 1931 sanacja Aleksandrii był Egipcjanin Saad Mustafa Ghazi, który mimo swych 25 lat nie przekształcił 1600, roku 1931 osiągnął ten wzrost, z 2 metrów 55 centymetrów. Poddany obserwacji lekarskiej Ghazi, mimo stosowania najnowocześniejszych środków, wzrastał stale, osiągając w krótkim okresie czasu 2,85 metra. W latach następnych proces wzrastania został zahamowany, jednak w roku 1936 ponowił się wzrost, wskutek czego Ghazi osiągnął ten wzrost osiedlną rekordową wysokość 3 metrów i 5 centymetrów. Saad Mustafa Ghazi cieszył się doskonałym zdrowiem.

Jak długo żył człowiek w epoce kamiennej?

Pewien uczony francuski, przeprowadzając badania nad czaszami skieletołów ludzkich z epoki kamiennej, doszedł na podstawie porównawczych badań do kilku ciekawych wniosków co do długości życia ludzkiego na ziemi w epoce kamiennej. Według jego badań skieletołów stwierdzono, że w wieku od 10 do 15 lat żyli tylko 10-12 razy granica wieku leżała znacznie niżej, kobiety w epoce kamiennej umierały w okresie przekształcenia, który następował wcześniej niż u kobiet współczesnych. Przeciętna długość życia ludzkiego w epoce kamiennej zmniejszyła się w granicy 30-40 lat. Dla wielu wieków przetrwania człowieka wynosił 60 lat.

Po sposobie spania poznaj się charakter

Dwaj profesorowie amerykańscy z Uniwersytetu w Pittsburghu przeprowadzili przed dwa lata osobliwe doświadczenia, polegające na pomiarach prędkości tych zdejść mowa był stwierdzenie, iż człowiek nawet w głębokim śnie pozostaje w ruchu, a oprócz tego, że połykanie śpiącego świadczy o jego charakterze. Ojca obję uczniami, podkulił wże snie nogi, to do ludzkiego śniadania, bojaźni, ostrości w życiu i krytycy.

Należałoby, iż, który spł z rozrzuconymi niżkami, ani bałku lub kryzys, prosty z wyciągniętymi nogami, są to charakterystyczne, mocne, ludzie o białej wyobraźni, żydowo odważni.

GDANSK (PAP). Komisja Specjalna do walki ze spekulacją w Gdańsku wydała nakaz aresztowania rolnika ze wsi Miłkowo, powiatu gdańskiego Mariana Ulanowskiego. Ulanowski sprowadził zboże z woj. poznańskiego rzekomo w celu rozpraszania

zabójstwa rolników. W ubral on ponadto ziarno Testamentu uhrój i komisja sądził na podłożem. Jedną z trzech brata tylko wśród uczniów niewielek wpatrywali, kane blaszane na Kaszubach wyszły znają. W knię przechowywa się mleko. Ala Kana Gallejska! To chyba jakiś pomysł!

Nie była jej uroszyciel rodziną słowności urodziny gospodyni, czy gospodarza z pełnym uśmiechem odwołując się do wstęgu roku, na które już długo przed tym należy się przywołać.

Imieniu nie obchodzi się w ogóle. Nie znał takiego świętowania środy Pomorzanie i w okresie ludzkich uważa tego rodzaju uroszyciel za palen zaklętego import, za nabytek z czasów dworskich.

